

דף קיח.

עין משפט א.

אה"ע סימן יז פעיף מה
עיין לעיל דף קיז: עין משפט ט

דף קיח:

עין משפט א.

אה"ע סימן מט פעיף א

א. המקדש אשה אחת מתוך ה' נשים, וכתב לה כתובה^ל, ואינו יודע איזו קידש, וכל אחת מהן אומרת אותי קידש, אסור בקרובות כולן, ונותן גט לכל אחת, ומניח כתובה ביניהם ומסתלק. ואם קידש בביאה ואינו יודע כנ"ל, קנסו אותו חכמים שיתן כתובה לכל אחת ואחת^מ.

עין משפט ב.

חור"מ סימן שסה פעיף א

א. הגוזל אחד מחמשה^י ואינו יודע מאיזה מהם גזל וכל אחד אומר אותי גזל אע"פ שאין שם עדים שגזל, כל אחד מהם נשבע^ס שזה גזלו

ל. ולא כתב בכתובה שם הארוסה, או ששמותיהן כולן שוות, ועיין בב"י, או שכתב לאחת מהן הכתובה ואבדה. כ"כ הרמב"ם והטור בב"ש.

מ. בח"מ סי' שס"א מבואר דאם גזל מאחד ואינו יודע ממי גזל, צריך ליתן לכל אחד ואחד, וכל אחד ישבע, והעיר הב"ש דא"כ אינו יודע מדוע כאן לא תשבע כל אחת ואחת, דהא בש"ס מדמו להני ב' דיני אהדדי.

נ. מחלוקת דר"ט ור"ע במשנה ביבמות קי"ח ע"ב, ופסק הרמב"ם בפ"ד מגזילה הלכה ט' כר"ע דהלכה כמותו מחבירו, וכאן החמשה יודעים שגזלם ותובעים אותו, לא כן בסעיף ב' שהם לא ידעו דבר עד שהודיע להם. וכעין זה בסי' ע"ו לענין הלואה ובסי' ש' לענין פקדון.

ס. היינו בנקיטת חפץ כנשבעים ונוטלים ואע"פ שאין הגזלן טוען כנגדו ברי שלא גזלו, מ"מ כיוון שברי שלא גזל אלא אחד מהם והרי כולם באים ליטול, הטילו חז"ל עליהם שבועת הנוטלין. סמ"ע ס"ק ב'.

ומשלם הגזילה לכל אחד ואחד ע.

עין משפט ג.

אה"ע סימן מט פעיף א

עין לעיל עין משפט א

עין משפט ד.

חז"מ סימן רכב פעיף ב

ג. הלוקח חפץ מאחד מבין חמשה בני אדם, וכל אחד תובעו פ ואומר שאני בעל המקח והוא אינו יודע ממני מהם לקח, מניח דמי המקח ביניהם צ ומסתלק ויהיו הדמים מונחים בבי"ד עד שיודו או יבא אליהו,

ע. והש"ך בס"ק ב' הביא דבעל המאור פסק כר"ט דמניח הגזילה ביניהם ומסתלק, ואע"פ שהרמב"ן במלחמות השיג עליו מ"מ המעיין היטב יראה שאין הוכחה לסתור דבריו, והסיק אף דרוב הפוסקים פסקו כר"ע מ"מ מצי הגזלן לומר קים לי כבעל המאור ורב האי גאון והראב"ד דמניח ביניהם ומסתלק.

פ. ה"ה בלא תובעין אותו, רק דבלא תובעין פטור אף לצאת י"ש, ותובעין דוקא כברי אבל בשמא נחשב כלא תובעין. ש"ך ס"ק ג'.

צ. רמב"ם פ"כ ממכירה הלכה ב' וכתב ה"ה דפסק כר"ש בן אלעזר בברייתא וכסתם משנה דיבמות קי"ח ע"ב דלא נחלקו ר"ע ור"ט בלוקח שמניח דמי המקח ביניהם ומסתלק. והקשה הב"ח שמדינא יש לו לשלם לכל אחד שהרי פושע הוא דהו"ל לדייק כמו לגבי פקדון, ותירץ שגם בפיקדון אינו חייב מדינא אלא דוקא בב' כריכות כגון שהפקידו זה שלא בפני זה כמ"ש בסי' ש'. אבל כאן לקח מאחד במעמד החמשה שכולן היו ביחד כשקנה מאחד מהם שנעשה כאילו הפקידו אצלו בכרך אחד, והש"ך בס"ק ד' תירץ דפיקדון שאני ששמים אותו אצלו לזמן רב אבל במקח שזה לפי שעה רוצים הדמים לא הו"ל למידק למוכר והוא מנ"י בפ' המפקיד. וכ"כ בסמ"ע בסי' ש', ולפ"ז אפי' לקח מחמשה בני אדם שלא היו ביחד דינא הכי.

וכתב בנתיבות לפי דברי הש"ך הלוקח בהקפה זה דומה לפיקדון שזה לזמן מרובה והוה ליה למידק. נתיבות ס"ק ה'.

ומה שמניחו ביניהם היינו בבי"ד, והש"ך בס"ק ה' כתב שיהיה מונח בידו ולא בבי"ד, והלוקח צריך לישבע שאינו יודע ממני ומשאירו בידו עד שיודו או יבא אליהו. ובביאורים כתב דהעיקר כהש"ך.

ואם הוא חסיד ^ק נותן דמים לכל אחד כדי לצאת י"ש.

עין משפט ה.ו.

אה"ע סימן קנו סעיפים י יא

יב. אשה ובעלה ובנה שהלכו למדה"י, ובאה ואמרה מת בעלי ואח"כ מת בני, נאמנת. אבל מת בני ואח"כ מת בעלי חולצת ^ר. אבל הלכה רק היא ובעלה, ובאה ואמרה ניתן לי בן ומת קודם, ואח"כ מת בעלי נאמנת, ומתייבמת. אבל אמרה מת בעלי קודם ואח"כ בני אם היא בלאו הכי פסולה לכהונה חולצת, ואם לאו מחכים עד שיבואו עדים.

אה"ע סימן קנו סעיף יב

יב. הלכה היא ובעלה בלבד, ובאה ואמרה: ניתן לי בן במדינת הים, ומת. ואחר כך מת בעלי, נאמנת. אבל אם אמרה: מת בעלי ואח"כ מת אותו הבן, אינה נאמנת, וחולצת ולא מתייבמת. בד"א, כשהיתה פסולה לכהונה, או שאמרה: במערה היינו כשמת ולא היה שם אדם שיעיד. אבל אם אין הדבר כן, לא תחלוץ ולא תתייבם עד שיבואו עדים.

עין משפט ז.

אה"ע סימן קנח סעיף ב

ג. הלכה היא ובעלה למדה"י, ובאה ואמרה ניתן לי יבם במדה"י, ומתו שניהם בעלי ויבמי, נאמנת ^ש.

עין משפט ז.ט.

אה"ע סימן קנח סעיף א

א. האשה נאמנת לומר מת בעלי שתתייבם, כמו שנאמנת להנשא לאחר.

^ק. וקשה דהרי המחבר בעצמו בסי' ש' סעיף א' פסק דפטור גם לצאת י"ש וצ"ע. ש"ך ס"ק ו'. ואולי י"ל מדינא פטור גם לצאת ידי שמים אך ממידת חסידות דוקא יש מקום לצאת ידי שמים.

^ר. במשנה יבמות קי"ח ע"א. ובמת בני קודם חולצת, ואם עד אחד יודע ממיתתם, נתחבטו בזה גאוני ארץ, דהט"ז מתיר לה להתייבם והב"ש אוסר.

^ש. שם במשנה, דלא הוחזקה אלא על פיה, והפה שאסר הוא הפה שהתיר.

ואינה נאמנת לומר מת יבמי שתנשא לשוק ^ה.

א. ב. אין האיש נאמן לומר מת אחי, ואני איבם את אשתו ^א.

עין משפט י. חו"מ סימן רמג סעיף א

א. המזכה לחבירו מתנה ע"י אחר כיון שהחזיק הזוכה בנכסים או בקרקע או שהגיע השטר לידו זכה המקבל, ואין הנותן יכול לחזור בו ^ב. ואם המקבל אינו רוצה אינו מקבל ^ג.

הגה: ראובן נדר לתת מתנה לשלוחו ^ד של שמעון, יכול שמעון להוציאה מראובן דשלוחו של שמעון כמותו.

אה"ע סימן קמ סעיף ה

ה. יכולה האשה לעשות שליח הובאה, ודינו כשליח הולכה של הבעל, שאינו גט אלא עד שיגיע לידה ^ה. אך הבעל אינו יכול לחזור מהשליחות כל עוד לא הגיע לידה, כי אינו שלוחו, וזכות הוא לה ע"י

ת. יבמות קי"ד ע"ב וקי"ח והיבם נכנס לנחלה על פיה. שו"ע. וע"כ הלכה היא ובעלה למד"ה. ובאה ואמרה מת יבמי ואח"כ מת בעלי, או להיפך אינה נאמנת להתירה לשוק, כי הוחזקה שיש לה יבם.

א. כתב הרמב"ם הטעם דשמה עיניו נתן בה.

ב. רמב"ם פ"ד מזכיה הלכה ב', מגיטין י"ד ע"א.

ג. מב"ב קל"ח ע"א בכותב כל נכסיו לאחרים והיו בהם עבדים ואמר הלה אי אפשי בהן.

ד. פירוש שנדר המתנה לשמעון לתת לו אותה ע"י שלוחו, סמ"ע ס"ק ג'. ולא מצי ראובן לומר לשמעון לאו בעל דברים ידי את.

והט"ז כתב שאירי כגון שהגזברים דיברו עם ראובן לידור לצדקה, ואותה צדקה היתה בשביל שמעון, ולא הודיעו לראובן שזה בשביל שמעון ונדר ע"י הגזבר לצדקה כיון שהגזבר מודה שזה עבור שמעון, יכול שמעון להוציאה מידו.

ה. ואין להקשות דממ"נ אם השליח אינו כמותה א"כ לא הוי נתינה לידה, ואם כמותה תתגרש מיד בקבלתו, תירץ הרשב"א דהוי במקומה והוי כקבלה לידה אבל עשתה תנאי שלא יחול הגט עד שיגיע לידה, והביאו הב"ש בס"ק ד'.

שמינתה אותו^י.

ה ו. האיש אינו יכול לעשות שליח לקבלה, שזה לחובתה. ואפי' לאשת מוכה שחין, או שיש קטטה ביניהם, או תובעת להתגרש^ז. וי"א דבתובעת להתגרש ועשה הבעל שליח קבלה הוי ספק מגורשת. ואם בעלה מומר ומחזרת אחר הגט י"א דיכול לזכות לה גט^ח, וי"ח אף בזה. הגה: ז. היה היבם מומר, או אשתו מומרת, או שהיתה אשה שנאסרה על בעלה, מזכה לה גט^ט, אע"פ שחזרה בה אח"כ למוטב, אינה צריכה גט אחר^י.

עין משפט כ.ל. אח"ע סימן קמה סעיף י

ט. שכ"מ שנתן גט לאחר, ואמר לו זכי בגט זה לאשתי כדי שלא תיפול לפני יבם, ומת קודם שהגיע הגט לידה, הרי זו ספק מגורשת וחולצת.

אח"ע סימן קמ סעיף ה
עיין לעיל עין משפט י

- ו. והגם שיכול הבעל לבטל הגט, אבל אינו יכול לבטל השליחות, כיון שאינו שלוחו דזכות הוא לה, כ"כ הב"ש בס"ק ה'.
- ז. נ"י מירושלמי ויבמות קי"ח, מטעם דטב לה למיתב טן דו מלמיתב ארמלו. וי"א דהוי ספק מגורשת בתבעה להתגרש. הוא הר"ן שכתב דהאבעי לא נפשטה בגיטין.
- ח. ת"ה סי' רל"ז, וי"ח בר"ן בתשובה.
- ט. היה היבם מומר, הוא בב"י מת"ה, והר"ן חולק, ויש מחמירין באשה שנאסרה על בעלה שלא לזכות לה גט ממהרי"ק סי' קמ"א. אבל במומרת גם המהרי"ק לא החמיר כ"כ הב"ש. והחכם צבי בסי' א' חוכך להחמיר אם לא קיבלה הגט מיד השליח. ב"ה.
- י. ודבר זה היינו לדעה ראשונה שהוא ת"ה, אבל לדעת הר"ן אינו כן ובודאי שצריכה גט, כ"כ הגאון.